

Editörden

Etnomüzikoloji Dergisi, bu sayısında, hegemonya ve müzik arasındaki ilişkilerin çok yönlülüğüne odaklanıyor. Multidisipliner bir içerikle şekillenen bu sayı, hegemonyanın müziği nasıl kullandığına ve müzik üzerinden hegemonyanın nasıl işlediğine odaklanan, değerli araştırma makaleleri içeriyor. Hegemonya, siyaset alanında, tarih boyunca, 'tahakküm ve boyunduruk' ile 'rıza ve boyun eğme' stratejileri üzerinden şekillenmiştir. Hegemonyanın temelinde 'güç ilişkileri'yle biçimlenmiş ve 'yönetenlerin gereksinimlerinin karşılanması'na dönük bir düzen ihtiyacı yer almaktadır. Önceleri devletler-arası savaşlar ve anlaşmalardan toplumsal sınıflar-arası imtiyazlılık mücadelelerine kadar farklı boyutlarda gelişme sergileyen hegemonyanın küresel dünyada kazandığı politik anlam ve işlev, büyük ölçüde farklılaşmış durumdadır.

Günümüzde toplumların büyük çoğunluğunun yönetici sınıfların ihtiyaç ve taleplerini temsil eden belirli fikir, değer ve tutumlara alışmalarını ve kanıksamalarını sağlayan çok-boyutlu ve karmaşık kültürel pratikler haline gelmiş olan hegemonyada iktidar, ideoloji, söylem ve rıza gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. Kişi, kavram veya tutum ölçeğinden, uluslararası ilişkilere; bilim, kültür, sanat ve felsefeden küresel siyaset ve ekonomiye dek her alanda varlık gösteren hegemonya, gündelik pratikler anlamında yaşanan bir olgudur. Küresel dünyada hegemonyadan, ekonomik, kültürel ve iletişimsel bakımlardan kaçış adeta imkânsızdır; boşluk kabul etmeyen bir doğa ve işleyişe sahiptir. Hegemonya; varlığı hissedilebilen, görülebilen, işitilebilen ve sezilebilen bir olgudur. Bilimsel araştırmalar yoluyla hegemonyayı gözlemek; çeşitli göstergeler üzerinden analiz etmek; nasıl işlediğini anlamak ve belirli yorumlara ulaşmak mümkündür. Hegemonya ile müzik arasında, tarihin her döneminde karşılıklı, dinamik ve sıkı ilişkilerin mevcut olduğu çok iyi bilinmektedir. Müzikte ortaya çıkan çeşitli tarz, tür, eğilim, tutum ve beğeniler, kimlik ve aidiyet gibi bileşenlerle birlikte, hegemonya çalışmaları açısından önemli göstergelerdir. Başka bir ifadeyle müzik üzerinden, hegemonyanın bizzat kendisini ve hatta hegemonya kurmadaki iktidar mücadele ve ilişkilerini analiz etme imkânı vardır. Bu anlamda müzik ve etrafında şekillenen kavram, alan, olgu ve süreçler dizisi, hegemonya çalışmalarına büyük oranda malzeme sağlamakla kalmayıp aynı zamanda bizzat kendisi müstakil bir inceleme ve araştırma alanı oluşturmaktadır.

Bu sayıda yer alan makaleler, konunun farklı bağlam ve yönlerine, müzik üzerinden, son derece dikkate değer örnekler sunmaktadır. Çerezcioğlu, kültürel çalışmalar çerçevesinde hegemonya ve müzik ilişkilerini, İzmir’de önemli bir direnç alanı ve girişimi olarak nitelediği Apeiron Kolektif üyeleriyle gerçekleştirdiği görüşmeler üzerinden ele alarak, mekân sahipleri, müdavimler, müzisyenler ve underground müzik türlerine odaklı tespitlere yer veriyor. Dural ve Eseler, Türkiye’de Çingenelerin, müziği, kendi hayat pratikleri ve kültürel alışkanlıkları doğrultusunda, aslında, tipik bir karşı-hegemonya aracı olarak kullandıklarına ilişkin dikkat çekici bir inceleme ortaya koyuyorlar. Özmenteş ve Şenel, ortak makalelerinde, Türkiye’de özellikle müzik eğitimi alanında Batı müziği üzerinden kurulan kanonik yapı ve anlayışa odaklanıyor ve sürecin tarihsel boyutuna dair çarpıcı tespitlerde bulunuyorlar. Matiure, kolonyalizm çerçevesinde Zimbabwe’de, sömürgeleşme öncesi, sırası ve sonrasında Batı müziği açısından ortaya çıkan hegemonik anlayış ve uygulamaların dikkatli bir analizini ortaya koyuyor. Şenel, ayrıntılı makalesinde, Çin, Japonya ve Kore gibi Doğu Asya ülkelerinde Batı müziğinin nasıl hegemonik hale geldiğini gösteriyor. Vaccari, Brezilya’da kolonyal dönemin en büyük milli bestecisi olarak kabul gören rahip José Maurício Nunes Garcia’nın fikirleri üzerinden, Batı hegemonyasına karşı gösterilen rızaya ve geliştirilen söyleme dair özenli bir incelemeye yer veriyor.

Bu sayıya değerli makaleleriyle önemli katkılar sunan tüm araştırmacılara teşekkürü bir borç bilirim. Sayının şekillenmesi sürecinde akademik ve özveriyle sorumluluklarıyla titiz değerlendirme ve tavsiyelerin ortaya konulmasına imkân sağlayan tüm hakemlerimize de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Dergimizin yeni sayılarında siz değerli okurlarımızla yeniden buluşmak dileğiyle...

Okan Murat Öztürk

From The Editor

In this issue, Etnomüzikoloji Journal deals with the subject of hegemony through the field of music. This volume which will have a multidisciplinary content within ethnomusicology focuses on how hegemony uses music and how hegemony can be established and operated through music. Hegemony has been shaped by the strategies of 'domination and subjugation' and 'consent and submission' in the field of politics throughout the history. On the basis of hegemony, there is a need for a system which is formed by 'power relations', and aimed at fulfilling the needs of the rulers. The political meaning and function gained by the hegemony, which developed in different dimensions, from inter-state wars and agreements to social class concessionary struggles previously, has been largely differentiated in the globalized world.

At the present time, it is seen that concepts such as power, ideology, discourse and consent are prominent in the hegemony, which has become the multi-dimensional and complex cultural practices that enable the majority of societies to accustom to the certain ideas, values and attitudes, which represent the needs and demands of the ruling classes. Hegemony, in every field from the scale of individual, concept or attitude to international relations, and also from science, technology, culture, art and philosophy to global politics and economics, is a living phenomenon. In the globalized world, it is almost impossible to escape from hegemony in economic, cultural and communicative aspects; it has a nature and function that does not accept any gap. Hegemony is a phenomenon that can be felt, seen, heard, and perceived. It is possible to observe hegemony through scientific researches, to analyze it on various indicators, to understand how it works and to reach certain comments. It is well known that there are mutual, dynamic and close relations between hegemony and music in every period of history. Various styles, genres, trends, attitudes and tastes that appear in music, along with the components such as identity and belonging, are important indicators for hegemony studies. In other words, there is the possibility to analyze hegemony and even the struggles and relations of power in establishing it, through music. In this sense, music and the concepts, fields, phenomena and processes that were shaped around it provide a great deal of material to the hegemony studies.

The articles in this issue offer extremely remarkable examples of music through different contexts and aspects of the subject. Within the framework

of cultural studies, Çerezcioğlu discusses the relations between hegemony and music through interviews with the members of Apeiron Collective, which he describes as an alternative resistance area and attempt in İzmir, and makes some determinations focused on place owners, habitues, musicians and underground music styles. Dural and Eseler reveals a remarkable study on music of the Gypsy people of Turkey. According to them, Gypsies actually use music as a typical counter-hegemonic tool, in accordance with their own daily lives and cultural habits. In their joint article, Özmenteş and Şenel focus on canonical structure and understanding established through Western music in Turkey, especially in the field of music education and make striking specifications about the historical dimension of the process. In the context of colonialism, Matiure presents a careful analysis on the hegemonic understanding and practices that emerged in Zimbabwe in terms of Western music before, during and after the colonization. In his in-depth article, Şenel demonstrates how Western music has become hegemonic in East Asian countries such as China, Japan and Korea. Vaccari offers a careful examination of the consent to Western music hegemony and the discourse associated with it, through the ideas of priest José Maurício Nunes Garcia, who is considered as the greatest national composer of the colonial period in Brazil.

I would like to thank all the researchers who have made significant contributions to this issue with their valuable articles. I also extend my special thanks to all the referees, who are able to provide meticulous evaluations and recommendations with their academic and self-sacrificing responsibilities. We wish to meet again with our distinguished readers in the new issues of our journal.

Okan Murat Öztürk